

СПОДЕЛЕНИТЕ СИМВОЛИ В ТВОРЧЕСТВОТО НА МИЛЕНА ВЕЛЧЕВА

Самото наименование на изложбата „Прегръдката на мира“ на Милена Велчева е жест, който преодолява разделенията и недоразуменията, за да се отвори за братство. Особено важно е, че диалогът между Католическата църква и Православната църква, след близо хилядолетие мълчание и неразбиране, започна с братската прегръдка, която папа Павел VI и Вселенската патриаршия на Константинопол си размениха в Йерусалим през януари 1964 г. Отношенията между Католическата църква и Българската православна църква също бележат признаци на голяма близост, като например срещата между папа Йоан Павел II и патриарх Максим през 2002 г. и срещата между папа Франциск и патриарх Неофит през 2019 г. Тези срещи ни показват, че е възможно да се обединим заедно, в милосърдие и истина, като същевременно уважаваме традициите си.

В това пътуване изкуството и културата играят важна роля. Изкуството говори език, който докосва сърцето преди ума, език, който обединява, възвисява и отваря пространства за среща. Централната тема на изложбата, вдъхновена от прегръдката между папа Франциск и Вселенския патриарх Вартоломей, е избрана не случайно. Това е образ, който вече е влязъл в историята: мо-

мент на истинско братство между двамата водачи на западната и източната църква. Милена Велчева превръща този миг в икона на надеждата, в символ на това, че духовното единство е възможно и че любовта е пътят към него. За нея този миг е не само дипломатически знак, а възплъщение на Христовия мир, онзи тих, дълбок мир, който превъзхожда човешкото разбиране. Нейният подход е деликатен и поетичен. Във всяка картина се усеща дъхът на тишина, вътрешна молитва, сияние, което не идва само от багрите, а от самата същност на образите.

Картините на Милена Велчева са мълчаливи, но красноречиви свидетели на възможността за единение. Те извикват споделени символи, общи корени и проблясъци на надежда.

Приветствие от името на кардинал Курт Кох,
префект на Ватиканското ведомство
за християнско единство,
поднесено от монсеньор Андреа Палмиери
на откриването на изложбата
„Прегръдката на мира“,
базилика „Свети Климент“ в Рим

17 март, 2023. Истанбул. Милена Велчева и Негово
Всесветейшество Вселенския патриарх Вартоломей I.

March 17, 2023. Istanbul. Milena Velcheva and His All-
Holiness Ecumenical Patriarch Bartholomew I.

THE SHARED SYMBOLS IN THE WORK OF MILENA VELCHEVA

The very name of Milena Velcheva's exhibition, „The Embrace of Peace,“ is a gesture that overcomes divisions and misunderstandings in order to open up to brotherhood. It is especially important that the dialogue between the Catholic Church and the Orthodox Church, after nearly a millennium of silence and misunderstanding, began with the fraternal embrace exchanged by Pope Paul VI and the Ecumenical Patriarchate of Constantinople in Jerusalem in January 1964. Relations between the Catholic Church and the Bulgarian Orthodox Church also show signs of great closeness, such as the meeting between Pope John Paul II and Patriarch Maxim in 2002, and the meeting between Pope Francis and Patriarch Neophyte in 2019. These meetings demonstrate that it is possible to come together in mercy and truth while respecting our traditions.

In this journey, art and culture play an important role. Art speaks a language that touches the heart before the mind, a language that unites, elevates, and opens spaces for encounter. The central theme of the exhibition, inspired by the embrace between Pope Francis and Ecumenical Patriarch Bartholomew, was chosen intentionally. It is an image that has already entered history: a moment of true brotherhood between the leaders of the Western and

Eastern churches. Milena Velcheva turns this moment into an icon of hope, a symbol that spiritual unity is possible and that love is the path to it. For her, this moment is not only a diplomatic gesture but an embodiment of Christ's peace, that quiet, profound peace that surpasses human understanding. Her approach is delicate and poetic. In every painting, one feels a breath of silence, an inner prayer, a radiance that comes not just from the paints, but from the very essence of the images themselves.

Milena Velcheva's paintings are silent yet eloquent witnesses to the possibility of unity. They evoke shared symbols, common roots, and glimpses of hope.

A greeting on behalf of Cardinal Kurt Koch,
Prefect of the Vatican's Dicastery for
Promoting Christian Unity,
delivered by Monsignor Andrea Palmieri
at the opening of the exhibition
'The Embrace of Peace' at the Basilica
of Saint Clement in Rome

*25 юни, 2025. Рим. Негово Светейшество папа Лъв XIV
и Милена Велчева.*

*June 25, 2025. Rome. His Holiness Pope Leo XIV and
Milena Velcheva.*

ЗАГАДКАТА МИЛЕНА ВЕЛЧЕВА

В разнообразната и мултиформатна панорама на съвременното изкуство трудно може да бъде срещнат художник, надарен с ярка индивидуалност. Милена Велчева е уникален художник, в много отношения тайнствен, самотен. Във времето на развихрения модернизъм тя рисува с търпението и самовглъбяването на възрожденски майстор.

Творбите ѝ са апотеоз на красотата във всичките ѝ измерения. Постига усещане за съвършенство по пътя на светлината, овладяване на пространството, пластиката на формата, хармонията на цветовете, боравейки със завидна, бих казала, виртуозна лекота с една от най-сложните техники. В творбите си тя се издига над реалното, търси чистотата и неуловимата понякога красота на духовните ценности. След първоначалното дълбоко емоционално преживяване картините ѝ носят душевен мир. Навсякъде се усеща нейната нежност, деликатност, нейната душевност...

Значително място в майсторското ѝ творчество заемат православните манастири от България, Русия, Гърция, Северна Македония, Сърбия, Румъния, Косово, Атон... Забележителна колекция, никой друг не е работил така задълбочено и поетично изградил в неповторим стил картини на тази тема. Калейдоскопичните пейзажи на художничката – това са отражения на забравени светове или светове от нейните мечтания. Дърветата развяват коси, звезди танцуват по небето, експлозия от светлина раздира тъмнината... За Милена те се явяват емоционално ядро на търсенията ѝ, взривяване на материализма, освобождаване и усещане за свобода на духа, полет в безконечността...

Тя сътворява и забележителни непорочни образи, с подчертана характеристика и силно излъчване, които ни гледат изпитателно с огромните си очи, очи, които не те оставят равнодушен – галерия образи от възхода на православието до днешния ден в своя несравним, ярък стил. Милена създава модерен поглед в българската иконография. Надстроява хилядолетни канони за изобразяването на светците, заложили в нашето подсъзнание, смело създава нова иконография, водеща диалог с отличаваща се динамика със съвременността и модернизирания свят. Виждаме това в образите на Христос, светите Кирил и Методий, свети цар Борис По-

кръстител Български, свети Киприан Българина, които въздействат със своята сила и монументалност. Мистика и приказност в свят на богове.

Особено място заемат библийските събития като Благовещение, Рождество, Пиета, Троица Отчество, Троица Ангели, Троица Пътници, изобразени със завидно майсторство и нежност, кореспондиращи с днешния свят чрез привидно обясними и близки природи, ситуации, образи. Чрез една косвеност се чувства евангелският смисъл.

Творчеството ѝ е богато и разнообразно – живопис, графика, илюстрация, гоблен... С професионална зрелост тя създава уникалните си художествени произведения, виртуозно владееща знанията на сухия пастел. Техниката на художничката е изумителна. Зрителят едва ли може да забележи, че картините са създадени с пастел – ефирен, сложен материал, който само големи майстори на живописиста са могли да подчинят. Милена полага чисти цветове един до друг, те трептят, вибрират, звучат с пълната си сила. Тя използва техниката на съвременния импресионизъм, допълвайки я с графичния ритъм на шриха, което създава динамизъм. Една трудна техника, която владее до съвършенство.

Колоритът е освободен от затворената рамка на контура и блика с пълната си сила. Рисуният е страстен, обогатява с нови изразни средства идеята за чистата красота. Емоцията на авторката от красотата прелива и в зрителя. Милена рисува красота, която ни е толкова необходима. Красота, която ни доближава до Божествената красота.

Днес изкуството много често минава отвъд фигуративното, изопачено е или е съвсем изоставено. Днес, за съжаление, не е толкова важно художникът да има таланта да рисува. Модна тенденция е художникът да прави шоу, зрителят да бъде провокиран, изумяван на всяка цена. В бясната безумна надпревара на най-делириумни идеи, в този свят на необуздано умопомрачаване Милена Велчева със своята чистота е истинският авангард. В света на ослепяващия материализъм, галопиращ към неизвестността, тя ни напомня, че съществува и нещо друго – вечно и свято...

Дора Биттау – художник, Рим

THE MYSTERY OF MILENA VELCHEVA

In the diverse and multi-format panorama of contemporary art, it is difficult to find an artist gifted with a bright individuality. Milena Velcheva is a unique artist, in many ways – mysterious, lonely. In the time of rampant modernism, she paints with the patience and self-absorption of a Renaissance master.

Her works are the apotheosis of beauty in all its dimensions. She achieves a sense of perfection in the path of light, mastery of space, the plasticity of form, the harmony of colors, handling one of the most complex techniques with enviable, I would say virtuoso ease. In her works, she rises above reality, seeks the purity and sometimes elusive beauty of spiritual values. After the initial deep emotional experience, her paintings bring peace of mind. Everywhere you can feel her tenderness, delicacy, her soulfulness...

A significant place in her masterful work is occupied by the Orthodox monasteries of Bulgaria, Russia, Greece, North Macedonia, Serbia, Romania, Kosovo, Athos... A remarkable collection, no one else has worked so deeply and poetically in a unique style, building paintings on this theme.

The artist's kaleidoscopic landscapes are reflections of forgotten worlds, or worlds from her dreams. Trees wave their hair, stars dance in the sky, an explosion of light tears apart the darkness... For Milena, they are the emotional core of her searches, an explosion of materialism, liberation and a feeling of freedom of spirit, a flight into infinity...

She also creates remarkable immaculate images, with a pronounced characteristic and strong radiance, which look at us inquisitively with their huge eyes, eyes that do not leave you indifferent - a gallery of images from the rise of Orthodoxy to the present day in her incomparable, bright style. Milena creates a modern view of Bulgarian iconography. She builds on millennial canons for the depiction of saints, embedded in our subconscious, boldly creates a new iconography, leading a dialogue with a distinctive dynamic with modernity and the modernized world. We see this in the images of Christ, Saints Cyril and Methodius, Saint Tsar Boris the Baptist of Bulgaria, Saint Cyprian the

Bulgarian, which affect with their power and monumentality. Mysticism and fairy-tale in a world of gods.

A special place is occupied by biblical events, such as the Annunciation, the Nativity, the Pieta, the Trinity-Paternal, the Trinity-Angels, the Trinity-Travelers, depicted with enviable mastery and tenderness, corresponding to today's world through seemingly explainable and close natures, situations, images. Through an indirection, the evangelical meaning is felt.

Her creativity is rich and diverse – painting, graphics, illustration, tapestry... With professional maturity, she creates her unique works of art, mastering the knowledge of dry pastel. The artist's technique is amazing. The viewer can hardly notice that the paintings are created with pastel - an ethereal, complex material that only great masters of painting could subdue. Milena places pure colors next to each other, they flicker, vibrate, sound with their full force. She uses the technique of modern impressionism, complementing it with the graphic rhythm of the stroke, which creates dynamism. A difficult technique that she masters to perfection.

The color is freed from the closed frame of the contour and bursts with its full force. The drawing is passionate, enriching the idea of pure beauty with new means of expression. The author's emotion from beauty also overflows into the viewer.

Milena paints beauty that we need so much. Beauty that brings us closer to Divine beauty.

Today, art very often goes beyond the figurative, it is distorted, or it is completely abandoned. Today, unfortunately, it is not so important for the artist to have the talent to paint. It is a fashionable trend for the artist to make a show, for the viewer to be provoked, amazed at all costs.

In the furious, insane competition of the most delirious ideas, in this world of unbridled insanity, Milena Velcheva, with her purity, is the true avant-garde. In the world of blinding materialism, galloping towards the unknown, she reminds us that there is something else – eternal and holy...

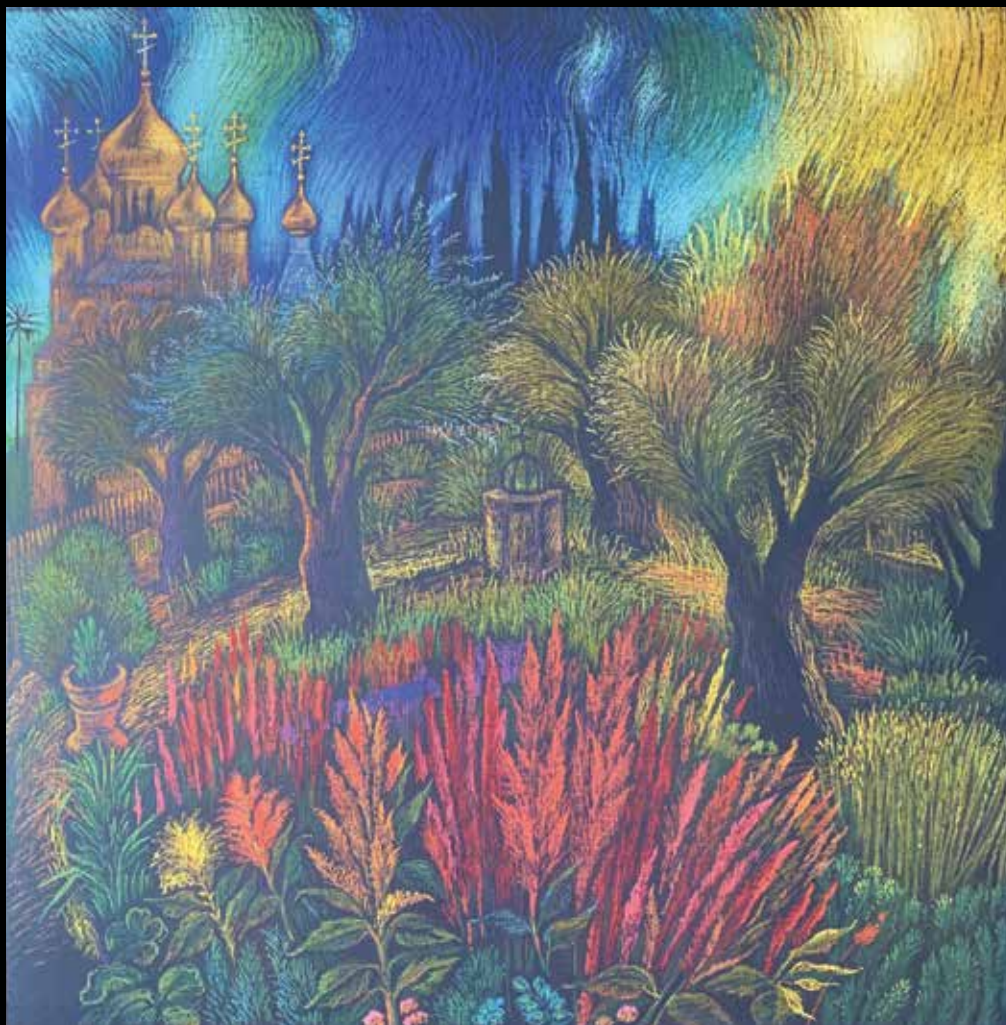
Dora Bittau – artist, Rome

НОЩ В ГЕТСИМАНСКАТА ГРАДИНА – 100/70
NIGHT IN THE GARDEN OF GETHSEMANE – 100/70

МОЛИТВА В ГЕТСИМАНСКАТА ГРАДИНА – 110/90
PRAYER IN THE GARDEN OF GETHSEMANE – 110/90

ГЕТСИМАНСКАТА ГРАДИНА И „СВ. МАРИЯ МАГДАЛИНА“ – 90/90
 GARDEN OF GETHSEMANE AND ST. MARY MAGDALENE – 90/90

